

တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းစီမံချက်၏ နှစ်ပတ်လည်အစည်းအဝေးတွင်
ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး ဒေါက်တာမြင့်ထွေး ပြောကြားခဲ့သည့်မိန့်ခွန်း ကောက်နုတ်ချက်

နေပြည်တော်

၂၀၁၉ ခုနှစ်၊ ဧပြီလ (၉)ရက်

- တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများမှာ အောင်မြင်မှုမှတ်တိုင်များ ရရှိခဲ့ခြင်းအပါအဝင် ဝန်ကြီးဌာနရဲ့ လုပ်ငန်းကဏ္ဍအသီးသီးမှာ အောင်မြင်မှုများရရှိခဲ့ခြင်းမှာ အဓိကအားဖြင့် လက်တွေ့မြေပြင်မှာ ဆောင်ရွက်နေတဲ့ အခြေခံကျန်းမာရေးပညာရှင်များအပါအဝင် ဝန်ထမ်းအားလုံးရဲ့ ဝိုင်းဝန်းကြိုးပမ်းဆောင်ရွက်မှုများကြောင့် ဖြစ်ပါတယ်။
- တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဟာ အခြေခံပညာရေးမှာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံသလိုပဲ ကြီးမားတဲ့ အကျိုးအမြတ်ကျေးဇူးများရရှိနိုင်ပါတယ်။
- (၂၀၁၆)ခုနှစ်မှာ Johns Hopkins University မှ ပြုလုပ်ခဲ့တဲ့ သုတေသနလေ့လာချက်အရ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများမှာ အမေရိကန်(၁)ဒေါ်လာ ရင်းနှီးမြှုပ်နှံခြင်းဖြင့် အမေရိကန်(၁၆)ဒေါ်လာနှင့်ညီမျှတဲ့ အကျိုးအမြတ်များလည်း ရရှိနိုင်တာကို တွေ့ရှိရပါတယ်။
- လုပ်ငန်းများ ထိရောက်ပီပြင်စွာ ဆောင်ရွက်နိုင်ခြင်းဖြင့် GAVI (The Global Alliance for Vaccines and Immunizations) အပါအဝင် နိုင်ငံတကာအလှူရှင်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ရန်ပုံငွေများကို ဆက်လက်ရရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကလေးငယ်များမှာ ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးခြင်းအားဖြင့် ရောဂါကာကွယ်နိုင်ပြီး မဖြစ်သင့်တဲ့ရောဂါများ မဖြစ်တဲ့အတွက် ကလေးငယ်များရဲ့ မိဘများမှာလည်း စိုးရိမ်ပူပင်မှုများနှင့် ကုန်ကျစရိတ်များ နည်းပါးနိုင်ပါတယ်။ မကြာခဏ ရောဂါမဖြစ်တဲ့ကလေးများမှာ ကိုယ်ခန္ဓာကျန်းမာသန်စွမ်းပြီး ဦးနှောက်ဖွံ့ဖြိုးမှုကောင်းမှာ ဖြစ်ပါတယ်။ ကာကွယ်ဆေးများ ထိုးနှံတိုက်ကျွေးခြင်းဟာ အရေးကြီးတဲ့အပြင် ရောဂါ(၁၁)မျိုး ကာကွယ်နိုင်တဲ့အတွက် အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။
- အခုအစည်းအဝေးမှာ အရင်အစည်းအဝေးများမှ သဘောတူချမှတ်ခဲ့တဲ့ ဆောင်ရွက်ရန်အချက်များနှင့် အကြံပြုချက်များကို ဘယ်လောက်အကောင်အထည်ဖော် ဆောင်ရွက်ပြီးစီးခဲ့လဲဆိုတာနဲ့ လုပ်ငန်းတိုးတက်မှုနှင့် စွမ်းဆောင်ရည်တို့ကို ဆွေးနွေးဝေဖန် အကြံပြုကြစေလိုပါတယ်။

- တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများ (Ethnic Health Organizations) ဘယ်နှစ်ဖွဲ့ရှိသလဲ ဆိုတာကို စိစစ်ပြီး သူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းစွမ်းဆောင်နိုင်ရည်များ ပိုမိုမြင့်မားစေရန် လေ့ကျင့်ပေးခြင်း နှင့် လက်တွဲဆောင်ရွက်မှုအခန်းကဏ္ဍဟာ အထူးအရေးကြီးပြီး သူတို့ရဲ့ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှု စာရင်းဇယား သတင်းအချက်အလက်များရရှိဖို့ အရေးကြီးပါတယ်။
- တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ဆောင်ရွက်တဲ့လုပ်ငန်းများကို ပီပြင်အောင် ဆောင်ရွက်စေလိုပါတယ်။ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများရဲ့ စွမ်းဆောင်ရည် (capacity) ကို မိမိတို့မှ မြှင့်တင်ပေးစေလိုပါတယ်။
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ် ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနများမှ တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများနှင့် ညှိနှိုင်းပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- စာရင်းဇယား၊ အချက်အလက်များရရှိမှသာ ကာကွယ်ဆေးထိုးရန် လိုအပ်တဲ့ ကာကွယ်ဆေးနှင့် ဆက်စပ်ပစ္စည်းလိုအပ်ချက်၊ ရည်မှန်းကလေးဦးရေ၊ ကျေးရွာအရေအတွက်၊ အအေးလမ်းကြောင်း ပစ္စည်းလိုအပ်ချက်များကို သိရှိနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- သွားလာရခက်ခဲသောဒေသများမှာ ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေရန် တိုင်းရင်းသား ကျန်းမာရေးအဖွဲ့အစည်းများမှ ကူညီဆောင်ရွက်ပေးမှာဖြစ်ပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံမိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်းဟာလည်း အလွန်အရေးကြီးပါတယ်။ မိတ်ဖက်နှီးနွယ်အဖွဲ့အစည်းများရဲ့ ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများမှာ ကူညီပံ့ပိုးဆောင်ရွက် ပေးစေလိုတဲ့ လုပ်ငန်းတာဝန်များကို တိကျစွာသတ်မှတ်ပြီး ဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါတယ်။
- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများဆိုင်ရာ အထွေထွေကိစ္စရပ်များ၊ အအေးလမ်းကြောင်း၊ ထားသို ဖြန့်ဝေမှု၊ ကာကွယ်ဆေးများရဲ့ စွမ်းရည်ပြည့်ဝမှု၊ ပြည်သူများရဲ့ ကာကွယ်ဆေးများအပေါ် အသိအမြင် စတာတွေကို အသုံးပြုသုတေသနများ ဆောင်ရွက်စေလိုပါတယ်။
- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများရဲ့ အောင်မြင်မှုကို ကာကွယ်ဆေးဖြင့် ကာကွယ်နိုင်သောရောဂါ များဖြစ်ပွားမှုရှိ/မရှိ အခြေအနေများနှင့် တိုင်းတာရတာဖြစ်တဲ့အတွက် ရောဂါဖြစ်ပွားမှုဆိုင်ရာ မှန်ကန်တိကျတဲ့ စာရင်းဇယားသတင်းအချက်အလက်များရရှိရန်အတွက် ဗဟိုကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက် ရေးဌာနခွဲနှင့် လုပ်ငန်းတာဝန်များ မူဘောင်ချမှတ်ပြီး အနီးကပ်ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်သွားရမှာ ဖြစ်ပါတယ်။

- ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းမှာ စာရင်းဇယားနှင့် သတင်းအချက်အလက်များအား တိကျမှန်ကန်စွာရရှိမှုသာ ဆောင်ရွက်ရမယ့်လုပ်ငန်းများ ပီပီပြင်ပြင်ဆောင်ရွက်နိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- အခုကိစ္စရပ်ဟာ ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းမှာ အကျိုးရှိသကဲ့သို့ ဗဟိုကူးစက်ရောဂါတိုက်ဖျက်ရေးအတွက်လည်း အကျိုးရှိပါတယ်။
- ဆေးရုံအခြေပြုကာကွယ်ဆေးထိုးနှံမှု လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်မှုဟာ ကာကွယ်ဆေးလွှမ်းခြုံမှု ပိုမိုကောင်းမွန်စေတဲ့အတွက် ဆက်လက်ဆောင်ရွက်သွားစေလိုပါတယ်။
- မြန်မာနိုင်ငံရဲ့ နေရာဒေသအချို့မှာ ဝက်သက်ရောဂါအစုလိုက်ဖြစ်ပွားမှုများကို တွေ့ရှိနေရပါတယ်။ ဒီလိုဖြစ်ပွားရခြင်းဟာ ဝက်သက်ရောဂါကာကွယ်ဆေး ထိုးနှံထားရှိမှုမရှိတာကြောင့်လား ဒါမှမဟုတ် ကာကွယ်ဆေးများကို အအေးလမ်းကြောင်းမပျက် စနစ်တကျထားသိုမှုမရှိတာကြောင့်လား၊ ကာကွယ်ဆေးများ အာနိသင်လျော့နည်းသွားပြီး ဖြစ်ပွားခြင်းလား စသဖြင့် ဖြစ်ပွားရတဲ့ အကြောင်းအရင်းကို လေ့လာဖော်ထုတ်ခြင်းဖြင့် ဖြစ်ပွားမှုနည်းပါးသွားရန် ဆောင်ရွက်သွားနိုင်မှာဖြစ်ပါတယ်။
- ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးမှုလုပ်ငန်းမှာ RSO surveillance system ကို အသုံးပြုပြီး ခြုံငုံသုံးသပ်မှု လုပ်စေလိုပါတယ်။ ဒေသဆိုင်ရာပိုလီယို ပပျောက်ရေးအရာရှိ (Regional Surveillance Officers) များနှင့် ပူးပေါင်းဆောင်ရွက်ခြင်းဖြင့် ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်းများ ပိုမိုအောင်မြင်မှုရရှိစေမှာဖြစ်ပါတယ်။ RSO များရဲ့ တွေ့ရှိချက်များ၊ အားနည်းချက်များ၊ အကြံပြုချက်များကို သုံးသပ်ပြီး အားနည်းချက်ရှိတဲ့ဒေသများကို အားဖြည့်ဆောင်ရွက်စေလိုပါတယ်။
- ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးမှုလုပ်ငန်းများကို တစ်နိုင်ငံလုံးအတိုင်းအတာနဲ့ ဆောင်ရွက်ရာမှာ အာဟာရစောင့်ရှောက်မှု၊ ကလေးကျန်းမာရေး စတဲ့အခြားလုပ်ငန်းများကိုပါ တစ်ပါတည်း ပေါင်းစပ်ဆောင်ရွက်နိုင်စေရေးကိုလည်း စီစဉ်ဆောင်ရွက်စေလိုပါတယ်။
- ကာကွယ်ဆေး၊ ကလေးကျန်းမာရေး အစရှိတဲ့ အကြောင်းအရာများနှင့်ပတ်သက်ပြီး ပြည်သူများမှာ ကျန်းမာရေးအသိပညာကြွယ်ဝစေရန် ဝန်ကြီးဌာနမှ ဖြန့်ဝေထားတဲ့ mobile tablet များကို အသုံးပြုပြီး ပြည်သူများနှင့် ကျန်းမာရေးစကားဝိုင်းငယ်များကို များများပြုလုပ်ဆွေးနွေးစေလိုပါတယ်။
- ကလေးငယ်များကို ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံတိုက်ကျွေးတဲ့အချိန်မှာ ကလေးတစ်ဦးကို ကာကွယ်ဆေးတစ်ကြိမ်ထိုးလျှင် ကုန်ကျတဲ့စရိတ်များကို ကလေးမိဘများထံ အသိပေးစေလိုတယ်။

အဲဒီလိုအသိပေးခြင်းအားဖြင့် နိုင်ငံတော်မှ အကုန်ကျခံပြီး ကာကွယ်ဆေးထိုးနှံပေးနေမှုကို ပြည်သူလူထုမှ နားလည်သဘောပေါက်မှာဖြစ်ပါတယ်။

- အခုလို အစည်းအဝေးများမှာ လက်တွေ့မြေပြင်မှာ လုပ်ငန်းဆောင်ရွက်နေတဲ့ လက်ထောက် ကျန်းမာရေးမှူး၊ သားဖွားဆရာမ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးကြီးကြပ် (၁)၊ (၂) စတဲ့ အခြေခံကျန်းမာ ရေးပညာရှင်များ၊ ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်၊ အခြေခံကျန်းမာရေးတက္ကသိုလ်နှင့် ဆေး တက္ကသိုလ်များရှိ ကာကွယ်ရေးနှင့် လူမှုရေးဆေးပညာဌာနများမှ ကိုယ်စားလှယ်များ ပိုမိုပါဝင် တက်ရောက်ဆွေးနွေးနိုင်ရန် စီစဉ်ဆောင်ရွက်ရမှာဖြစ်ပါတယ်။ သူတို့ရဲ့ တင်ပြချက်များကို ထည့်သွင်းစဉ်းစားပေးစေလိုပါတယ်။
- အစည်းအဝေးမှ ဆွေးနွေးအကြံပြုချက်များကိုလည်း တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်၊ မြို့နယ်အဆင့် အစည်းအဝေးများမှာ ထပ်ဆင့်ဖြန့်ဝေ ဆွေးနွေးသွားကြရမှာဖြစ်ပါတယ်။
- လုပ်ငန်းများ ပိုမိုအောင်မြင်စေရေးအတွက် အားလုံးဝိုင်းဝန်း ဆောင်ရွက်သွားကြရမှာဖြစ်ပါ ကြောင်း ပြောကြားရင်း နိဂုံးချုပ်ပါတယ်။

အစည်းအဝေးသို့ တက်ရောက်သူများစာရင်း -

- ကျန်းမာရေးနှင့်အားကစားဝန်ကြီးဌာနမှ အမြဲတမ်းအတွင်းဝန်
- ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှ ညွှန်ကြားရေးမှူးချုပ်၊ ဒုတိယညွှန်ကြားရေး မှူးချုပ်များ၊ ညွှန်ကြားရေးမှူးများ
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်ပြည်သူ့ကျန်းမာရေးနှင့်ကုသရေးဦးစီးဌာနမှူးများ
- ကျွမ်းကျင်ပညာရှင်များ
- National Immunization Technical Advisory Group အဖွဲ့ဝင်များ
- တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အသီးသီးမှ တိုးချဲ့ကာကွယ်ဆေးထိုးလုပ်ငန်း အဖွဲ့ခေါင်းဆောင် များ
- ကမ္ဘာ့ကျန်းမာရေးအဖွဲ့၊ UNICEF ၊ Access to Health Fund ၊ UNOPS ၊ HPA ၊ CPI ၊ IRC ၊ မြန်မာနိုင်ငံမိခင်နှင့်ကလေးစောင့်ရှောက်ရေးအသင်း၊ တိုင်းရင်းသားကျန်းမာရေးအဖွဲ့ အစည်းများ၊ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းများနှင့် NGO/INGO များမှ ကိုယ်စားလှယ်များ။

(ဤမိန့်ခွန်းသည် ပြည်ထောင်စုဝန်ကြီး၏ လက်ရေးမူမှ ပြန်လည်ရိုက်နှိပ်ထားခြင်းဖြစ်ပါသည်။)